

การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ ด้วยการบริการวิชาการแก่ชุมชน
ของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

Knowledge Transfer on Organic Agriculture by Providing Academic
Services to the Community of Maejo University Library

เยาวภา เชื้อนคำ*, สิริชัย วิมาลา, ลัญฉิชา พิมพา, อเสกข์ เพ็ชรเฟื่อง

Yaowapa Khueankham*, Sittichai Wimala, Lanpicha Pimpa, Asek Petfuang

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้
yaowapa@mju.ac.th

รับบทความ 31 มกราคม 2566 | แก้ไขบทความ 19 เมษายน 2566 | ตอรับบทความ 20 เมษายน 2566

บทคัดย่อ

การทำงานร่วมกับสถาบันการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร (สท.) ปี 2565 ได้มีการประชุมร่วมกันทั้ง 3 ฝ่าย มีข้อสรุปและการดำเนินการ ดังนี้ 1) ให้มีการแต่งตั้งคณะทำงานร่วมกันภายใต้โครงการ MOU 2) การจัดทำเว็บไซต์ความร่วมมือฯ 3) การจัดทำฐานข้อมูลเกษตรกร 4) การฝึกอบรม เป็นการฝึกอบรมแบบไฮบริด 2 ครั้ง ได้แก่ 1) เรื่อง “การบริหารจัดการฟาร์มเพื่อการผลิตผักอินทรีย์คุณภาพ” 2) เรื่อง “การผลิตเมล็ดพันธุ์ผักให้ได้คุณภาพและเรียนรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง” และบรรลุตามวัตถุประสงค์ 1) สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้สู่ชุมชน โดยการจัดฝึกอบรม จำนวน 2 ครั้ง 2) เพื่อบริการวิชาการสู่ชุมชนของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ผ่านการจัดการฝึกอบรม โดยใช้ทักษะ ความรู้ความสามารถในการจัดการฝึกอบรมในรูปแบบ Hybrid การเชื่อมต่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการถ่ายทอดสด ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงหลักสูตรที่ฝึกอบรมได้สะดวกมากขึ้น ต้องอาศัยทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อให้งานราบรื่นในสถานการณ์ที่มีข้อจำกัดมากมาย เช่น อุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายทอดสด เครื่องเสียง วิทยากร ลักษณะของห้องประชุม ระบบอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ในการทำงานร่วมกันเป็นการสนับสนุนส่งเสริมยุทธศาสตร์ 100 ปี (SPO) ของมหาวิทยาลัย และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ ส่งเสริมอาชีพให้กับเกษตรกร ซึ่งสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของประเทศ ในด้านเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ในการจัดความยากจน (SDG)

คำสำคัญ

องค์ความรู้, การเผยแพร่องค์ความรู้, ผักอินทรีย์, เกษตรอินทรีย์, พืชอินทรีย์, การบูรณาการ

Abstract

Working with the Institute of Agricultural Technology and Innovation Management (SorTor.) In 2022, there was a meeting with all 3 parties, with the following conclusions and actions: 1) A working group was appointed under the MOU 2 project. Establishment of a cooperation website 3) Establishment of a farmer database 4) Training is a hybrid training 2 times, namely 1) on “farm management for the production of quality organic vegetables” 2) on “Producing quality vegetable seeds and learning relevant laws” and achieving objectives 1. Able to transfer Maejo University's knowledge of organic agriculture to the community. by organizing 2 training sessions. 2. To provide academic services to the library community. Mae Jo University Through training management using skills, knowledge, ability to manage training in a hybrid format, setting up various equipment that will be used in live broadcasts. Makes people more convenient to access the training courses. It requires immediate problem-solving skills to work smoothly in situations with many constraints, such as equipment used in live broadcasts, audio equipment, speakers, meeting room characteristics. Internet system, etc. In working together to support the 100-year strategy (SPO) of the university. and transfer knowledge of organic agriculture Promoting careers for farmers which corresponds to the changing context of the country in terms of sustainable development goals in the Eradication of Poverty (SDG)

Keyword

Knowledge, Dissemination of Knowledge, Organic Vegetables, Organic Farming, Organic Plants, Integration

บทนำ (Introduction)

สถาบันการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร (สท.) เป็นหน่วยงานภายใต้สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) จัดตั้งขึ้นตามมติคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2558 ให้บริการเทคโนโลยีและนวัตกรรมภายใต้การทำงานร่วมกับหน่วยงานพันธมิตร ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยนำผลงานวิจัยจากสวทช. และพันธมิตรสู่การใช้งานจริงในพื้นที่

มหาวิทยาลัยแม่โจ้เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำที่มีความเป็นเลิศทางการเกษตรในระดับนานาชาติ ซึ่งเป้าหมายหนึ่งที่สำคัญของมหาวิทยาลัยคือการสร้างและพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางการเกษตรและวิทยาศาสตร์ประยุกต์เพื่อการเรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่สังคม

โดยสำนักหอสมุด เป็นหน่วยงานหนึ่งในมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ซึ่งเป็นแหล่งรวบรวมสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้บริการแก่นักศึกษา อาจารย์ บุคลากร และบุคคลทั่วไป และยังเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ของมหาวิทยาลัย ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้บริการ รวมถึงการบริการวิชาการแก่ชุมชน

ปัจจุบันสถานการณ์โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้นในบทบาทของห้องสมุดก็จะต้องมีการปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ การให้บริการที่เหนือความคาดหมายกับผู้ใช้บริการ ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย รวมถึงการทำความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อบูรณาการการทำงานและการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ก่อให้เกิดการเรียนรู้แบบไร้ขีดจำกัด ดังนั้นห้องสมุดจึงพยายามที่จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการให้บริการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ฝ่ายจดหมายเหตุและคอลเล็กชันพิเศษ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มองเห็นโอกาสในการทำงานร่วมกับหน่วยงานภายนอก จากการทำความร่วมมือของสถาบันการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร (สท.) และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในโครงการ “การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีเกษตรและเกษตรอัจฉริยะ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน” ในการร่วมพัฒนาองค์ความรู้ หลักสูตร แหล่งเรียนรู้ และความร่วมมือทางวิชาการในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มุ่งเน้นด้านเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) ยกระดับประสิทธิภาพการผลิตของภาคการเกษตร เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน โดยมีฐานเรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ (พืชอินทรีย์) ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จำนวน 5 ฐานเรียนรู้หลัก

- 1) ฐานเรียนรู้ลำไยอินทรีย์
- 2) ฐานเรียนรู้หอมแขกอินทรีย์
- 3) ฐานเรียนรู้ปทุมมา
- 4) ฐานเรียนรู้ผักอินทรีย์
- 5) ฐานเรียนรู้สมุนไพร

และ 10 ฐานเรียนรู้ย่อย ได้แก่

- 1) ฐานการเรียนรู้เรื่องการผลิตผักอินทรีย์ในระบบโรงเรือน
- 2) ฐานการเรียนรู้เรื่องพันธุ์และเมล็ดพันธุ์
- 3) ฐานการเพาะกล้าและการทำวัสดุเพาะกล้า
- 4) ฐานการทำปุ๋ยอินทรีย์น้ำ
- 5) ฐานการเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า
- 6) ฐานการเลี้ยงและแยกขยายรังชันโรง
- 7) ฐานการเรียนรู้สมุนไพรเพื่อการรักษาพืช
- 8) ฐานการเรียนรู้ปุ๋ยหมักแบบไม่พลิกกลับกอง
- 9) ฐานการเรียนรู้ชีวภัณฑ์และการควบคุมโดยชีววิธี
- 10) ฐานการเรียนรู้ต้นอ่อนผักอินทรีย์

โดยในแต่ละฐานเรียนรู้จะมีกิจกรรมการฝึกอบรม การเยี่ยมชมฐานเรียนรู้ และการออกให้ความรู้แก่เกษตรกร โดยทางสถาบันการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร (สท.) จะเป็นผู้ผลิตสื่อจัดนิทรรศการ จัดฝึกอบรม และเข้าร่วมพัฒนาฐานเรียนรู้ต่าง ๆ และในปี 2565 ฝ่ายจดหมายเหตุและคอลเล็ก

ชั้นพิเศษ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่เกษตรกรผู้สนใจ โดยผ่านการจัดฝึกอบรม การจัดทำเว็บไซต์ ซึ่งทางสำนักหอสมุดสามารถนำหลักสูตรการอบรมต่าง ๆ ไปจัดการฝึกอบรมเพื่อหารายได้ให้กับห้องสมุดได้อีกทางหนึ่ง และส่งผลต่อภาพลักษณ์ของห้องสมุดในการเป็นแหล่งรวบรวมและเผยแพร่องค์ความรู้ของมหาวิทยาลัยได้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ (Objective)

1. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้สู่ชุมชน
2. เพื่อบริการวิชาการสู่ชุมชนของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

วิธีการดำเนินการ (Methodology)

ในปี 2565 สำนักหอสมุด ได้ทำงานร่วมกับสถาบันการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร (สท.) ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ประชุมหารือในการทำงานร่วมกัน เพื่อเก็บข้อมูล จัดทำเว็บไซต์ความร่วมมือ จัดทำฐานข้อมูลเกษตรกร ข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมอบรม ผู้เข้าเยี่ยมชมฐานเรียนรู้ต่าง ๆ
2. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ
3. จัดการฝึกอบรมร่วมกัน จำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่
 - 1) การฝึกอบรมหลักสูตร “การบริหารจัดการฟาร์ม เพื่อการผลิตผักอินทรีย์คุณภาพ”
 - 2) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “การผลิตเมล็ดพันธุ์ผักให้ได้คุณภาพและเรียนรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง”
4. สรุปประเมินผลความพึงพอใจในการจัดฝึกอบรม
5. สรุปผลการทำงานร่วมกัน

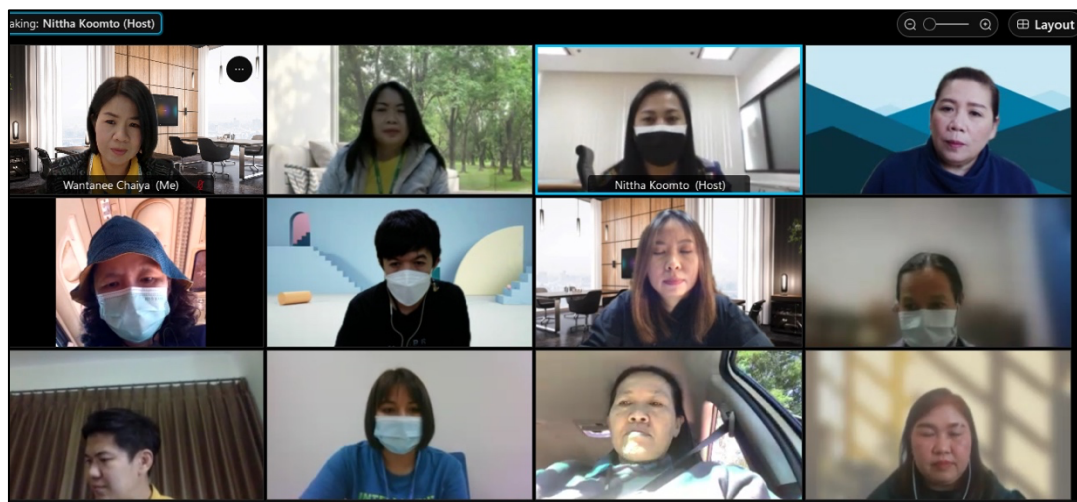
ผลการดำเนินการและอภิปรายผล (Result and Discussion)

ผลการดำเนินการ

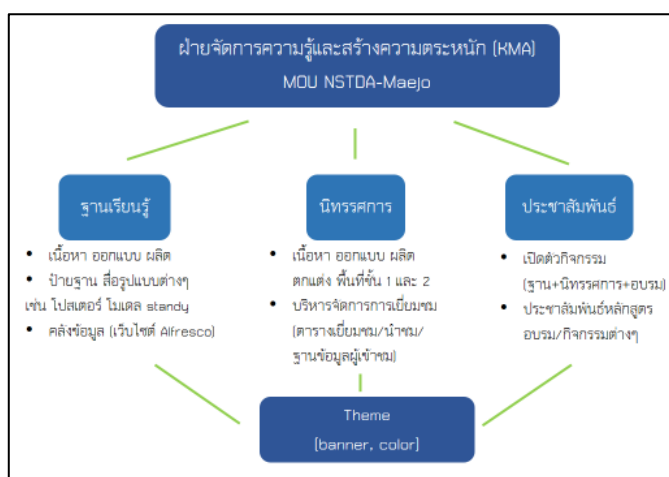
จากการประชุมร่วมกันระหว่าง 3 หน่วยงาน คือ สถาบันการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร (สท.) สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และอาจารย์ผู้รับผิดชอบดำเนินการความร่วมมือของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในโครงการ “การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีเกษตรและเกษตรอัจฉริยะเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน” เพื่อหารือแนวทางในการทำงานร่วมกัน จำนวน 2 ครั้ง

ครั้งที่ 1 เป็นการประชุมหารือเพื่อระบุปัญหาที่เกิดขึ้น และหาแนวทางการทำงานร่วมกัน เพื่อให้ความร่วมมือบรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยปัญหาที่พบ คือ โครงการความร่วมมือที่ผ่านมาจากสท. ได้มีการออกแบบและจัดทำสื่อต่าง ๆ เผยแพร่ไว้ที่เว็บไซต์ของสท. แต่เนื่องจากเว็บไซต์ของสท. เป็นเว็บไซต์ที่มีการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ด้วย ซึ่งทางสท. และอาจารย์ผู้รับผิดชอบ ต้องการให้มีเว็บไซต์ที่รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ โดยเฉพาะของความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เช่น ฐานข้อมูลเกษตรกร ฐานเรียนรู้ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย

การจัดกิจกรรม การจัดฝึกอบรม และอื่น ๆ เพื่อความสะดวกและคล่องตัวในการบริหารจัดการ สามารถสรุปงานที่ต้องดำเนินการ ดังนี้ 1) การจัดทำฐานข้อมูลและจัดทำเว็บไซต์ 2) จัดฝึกอบรมเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน

ภาพที่ 1 การประชุมผู้รับผิดชอบผ่านช่องทางออนไลน์

ภาพที่ 2 แผนภาพแสดงโครงสร้างเว็บไซต์

ครั้งที่ 2 เป็นการประชุมหารือเรื่องการจัดทำเว็บไซต์ แนวทางการจัดทำเว็บไซต์ของ สท. ได้นำเสนอข้อมูลที่ต้องการให้ปรากฏบนหน้าเว็บไซต์ ดังนี้

ภาพที่ 3 โครงสร้างเว็บไซต์โครงการความร่วมมือทางวิชาการ

1. การจัดทำเว็บไซต์

1.1 กำหนดให้ใช้สีของ 3 หน่วยงาน คือ

สีม่วง กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สีเขียว สีขาว สีเหลือง มหาวิทยาลัยแม่โจ้

สีน้ำเงิน สวทช.

1.2 กำหนดให้มีตราสัญลักษณ์ 3 หน่วยงาน

ภาพที่ 4 ตราสัญลักษณ์ 3 หน่วยงาน

1.3 ข้อมูลผู้ติดต่อ ให้ใส่ชื่อผู้ติดต่อแต่ละฐานเรียนรู้ แต่ละกิจกรรม เพื่อสะดวกในการตอบคำถามและประสานงาน

1.4 ข้อมูลกิจกรรมและองค์ความรู้ ทางผู้รับผิดชอบแต่ละฐานของสท. จะเป็นผู้จัดทำข้อมูล และจะมีการแชร์ข้อมูลต่าง ๆ ที่ทำงานร่วมกันไว้ใน Cloud Storage

1.5 มีการลงทะเบียนเข้าร่วมอบรมและเยี่ยมชมฐานเรียนรู้ จึงต้องการให้มีการทำแบบฟอร์มเพื่อเก็บข้อมูลการลงทะเบียนแบบออนไลน์

1.6 รูปแบบการนำเสนอในแต่ละเมนูสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม แต่ขอให้ข้อมูลครบถ้วนตามที่ได้นำเสนอไว้ หรืออาจเพิ่มเติมในส่วนที่คิดว่ามีความสำคัญได้

2. การจัดทำฐานข้อมูล

ฐานข้อมูลที่ทางสวทช. จะดำเนินการจัดทำ และให้ทางสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นผู้ดำเนินการออกแบบและจัดทำฐานข้อมูล คือ

- 1) ข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมอบรม
- 2) ผู้เข้าเยี่ยมชมฐานเรียนรู้ต่าง ๆ
- 3) ผู้เข้าใช้ข้อมูลในส่วนต่าง ๆ เช่น การเข้าชมเว็บไซต์ การดูวิดีโอ ฯลฯ

โดยในปัจจุบันได้มีการจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบ Excel และในการจัดทำเว็บไซต์ได้ออกแบบ Theam ไว้เรียบร้อยแล้ว แต่ยังไม่สามารถขอโดเมนได้ เนื่องจากคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการยังไม่แล้วเสร็จ

3. การจัดฝึกอบรม

การจัดฝึกอบรมเป็นการจัดฝึกอบรมแบบ Hybrid คือมีทั้งแบบออนไลน์และออนไซต์ โดยได้มีการประชุมหารือก่อนการฝึกอบรม เรื่องการจัดเตรียมสถานที่ วิธีการอบรม การประชาสัมพันธ์ การลงทะเบียน เข้าร่วมการฝึกอบรม รวมถึงการติดต่อประสานงานกับวิทยากรเพื่อขอเอกสารประกอบการฝึกอบรมในแต่ละครั้ง โดยมีการจัดฝึกอบรม จำนวน 2 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 การฝึกอบรมหลักสูตร “การบริหารจัดการฟาร์ม เพื่อการผลิตผักอินทรีย์คุณภาพ” วันพฤหัสบดี ที่ 21 กรกฎาคม 2565 ณ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ มีผู้เข้าสนใจลงทะเบียนเข้ารับการฝึกอบรมทั้งรูปแบบออนไลน์และออนไซต์ จำนวน 1,706 คน โดยในวันฝึกอบรมมีผู้รับการอบรมแบบออนไซต์ จำนวน 38 คน มีผู้ตอบแบบประเมินความพึงพอใจ จำนวน 20 คน มีความพึงพอใจในภาพรวมร้อยละ 91.25 และการฝึกอบรมทางออนไลน์ มีผู้รับการอบรม จำนวน 524 คน แบ่งเป็นโปรแกรม Zoom จำนวน 335 คน และ YouTube จำนวน 189 คน มีผู้ตอบแบบประเมินความพึงพอใจจำนวน 53 คน มีความพึงพอใจในภาพรวมร้อยละ 82.08 มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- ต้องประชาสัมพันธ์มากกว่านี้
- อาจจะมีภาคปฏิบัติหรือมีการดูงานนอกสถานที่เพื่อให้เข้าใจและเห็นภาพมากขึ้น
- อยากให้มีบริการน้ำเปล่าระหว่างวันหรือมีให้เลือกในอาหารว่างและเครื่องดื่ม
- อยากให้มีป้ายสำหรับจอดรถเนื่องจากหาที่จอดรถยากไปหน่อย
- อยากให้มีการจัดอบรมที่มีประโยชน์ในหลักสูตรต่อ ๆ ไป และเป็นการอบรมแบบต่อยอดเพิ่มอีก ทำได้ความรู้ใหม่ ๆ จากอาจารย์ที่จะสามารถนำไปใช้ในฟาร์มได้ (2)
- อยากให้มีการจัด Consult แบบเฉพาะเจาะจงสำหรับฟาร์มของเกษตรกรที่มีความสนใจทำเกษตรอินทรีย์ การลงพื้นที่วิเคราะห์หน้างาน เพื่อให้คำปรึกษาให้เหมาะสมกับเกษตรกรในพื้นที่นั้น ๆ ให้เกิดผลผลิตสูงสุด
- อยากให้มีเอกสารของวิทยากรแต่ละท่านด้วยจะดีมาก จะทำให้สามารถความเข้าใจเนื้อหาเพิ่มขึ้น รวมถึงภาพประกอบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อบรมศึกษาก่อน เมื่อมีประเด็นที่สงสัย (2)
- อยากให้มีการมอบใบประกาศนียบัตรสำหรับผู้เข้าร่วมอบรม

- เนื้อหาเหมาะกับผู้ที่ลงมือทำไปแล้วมาก เนื้อหาสำคัญเยอะแต่เวลาน้อยเกินไป (2)
- ดีมาก สนใจเข้าร่วมการอบรมแบบออนไลน์ กิจกรรมการความรู้ด้านการเกษตรแบบออนไลน์ และอยากให้มีเพิ่มมากขึ้น (3)
- เป็นการอบรมที่ดีเพราะว่าปกติก็ทานพวกผักอินทรีย์อยู่แล้วก็เลยอยากจะรู้ว่าวิธีการปลูกยังจะได้นำมาปลูกรับประทานในครัวเรือนของตัวเอง
- อยากให้มีการจัดอบรมแนวเกษตรหรือเทคโนโลยีการเกษตรแบบนี้เรื่อย ๆ เพราะได้ความรู้เพิ่มขึ้นสำหรับการเตรียมตัวทำเกษตร

ผศ.ฉันทนา วิชรรัตน์

บรรยายเรื่องการตั้งเป้าหมายความสำเร็จ
และวิเคราะห์ตัวเอง

อาจารย์ลิขิต มณีสินธุ์

บรรยายเรื่องกระบวนการและ
ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช

บรรยายภาคถาม-ตอบ Session สิ่งที่ต้องรู้ก่อนทำเกษตร
อินทรีย์

ผศ.ฉันทนา วิชรรัตน์, ดร.สุเทพ วัชรเวชศฤงคาร และ
อาจารย์ทวีป แสนคำวงศ์
บรรยายเรื่องการบริหารจัดการต้นพันธุ์

ภาพที่ 5 การฝึกอบรมเรื่อง “การบริหารจัดการฟาร์ม เพื่อการผลิตผักอินทรีย์คุณภาพ”

ครั้งที่ 2 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร "การผลิตเมล็ดพันธุ์ผักให้ได้คุณภาพ และเรียนรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง" วันที่ 12-13 กันยายน พ.ศ. 2565 ณ คณะวิศวกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัย

แม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ มีผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน 695 คน และในวันฝึกอบรมมีผู้รับการอบรมแบบออนไลน์ จำนวน 68 คน มีผู้ตอบแบบประเมินความพึงพอใจ จำนวน 54 คน มีความพึงพอใจในภาพรวมร้อยละ 89.81 และการฝึกอบรมทางออนไลน์ มีผู้รับการอบรม จำนวน 696 คน มีผู้ตอบแบบประเมินความพึงพอใจ 74 คน มีความพึงพอใจในภาพรวมร้อยละ 88.51 และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- อยากให้มีกิจกรรมต่อเนื่องในเรื่องของการปรับปรุงพันธุ์ มีการอบรมภาคปฏิบัติ และการลงมือปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น (2)

- เนื้อหากระชับได้มากกว่านี้ โดยรวมดีมาก ๆ อยากให้มีการจัดอบรมต่อไป
- อยากให้มีคู่มือหรือหนังสือเพิ่มเติมสำหรับการอบรม
- ควรสอนให้เกษตรกรทั่วไปเข้าใจในหลักการมากกว่านี้ ชาวบ้านเข้าถึงได้
- อยากให้ยกตัวอย่างกรณีศึกษาเยอะ ๆ เพิ่มระยะเวลาในการอบรม อยากให้มีการลงมือปฏิบัติจริง และติดตามผลการอบรม

- อยากให้มีการจัดอบรมบ่อย ๆ และเพิ่มความหลากหลายของสายพันธุ์พืช
- ขอบพระคุณความรู้ที่ดีจะนำไปใช้ให้ได้มากที่สุด
- อยากอบรมเรื่องการจัดการดูแลแปลงพืช การใส่ปุ๋ย การให้น้ำ การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคพืชและแมลงศัตรูพืช

- อยากให้จัดกิจกรรมอบรมแบบนี้อีก อธิบายง่าย ๆ ให้เข้าใจดี ได้รับความรู้และมุมมองนอกกรอบที่นำไปใช้ได้

- เป็นเกษตรกรป้ายแดง มีความรู้้น้อยมาก เข้ามาเพื่อหาความรู้เพิ่ม สำหรับการอบรมนี้อาจจะอยู่ในระดับสูงเกินศักยภาพ อาจจะสนใจเรื่องการพัฒนาปรับปรุงเพื่อปลูกก่อน ยังไม่ใช่เพื่อเก็บเมล็ดพันธุ์ การอบรมนี้จึงเป็นเพื่อความรู้ความเข้าใจไปก่อน

- อยากให้มีการอบรมแบบแยกประเภทเฉพาะเจาะจงพืชผักเพื่อสุขภาพ และสามารถส่งเสริมเป็นพืชเศรษฐกิจใหม่ได้ เช่น ปูเล่ เคล เป็นต้น รวมถึงการสร้างกลุ่มไลน์ที่เป็นพืชกลุ่มเดียว ที่แต่ละคนสนใจ เช่น กลุ่มพริก มะเขือ (2)

- อยากให้มีการอบรมแบบนี้อีกเรื่อย ๆ เนื่องจากการเป็นเกษตรกรสามารถฟังและได้รับความรู้ได้ในพื้นที่ต่างจังหวัดก็ได้ซึ่งเป็นความรู้ที่ไม่สามารถจะเข้าถึงได้ง่าย ๆ เป็นประโยชน์กับเกษตรกรและบุคคลที่สนใจ ทางออนไลน์สำหรับผู้ที่ไม่มีโอกาสเข้าอบรมออนไลน์ และทำหลักสูตรออนไลน์เพิ่มอีก สะดวกในการเรียนดี และอยากให้ผู้จัดไลฟ์สดตอนลงแปลง (5)

- วิทยากรทุกท่านถ่ายทอดความรู้ได้ดีมาก ขอให้จัดกิจกรรมดี ๆ แบบนี้ต่อไป
- ขอบคุณที่จัดเนื้อหาอบรมดี ๆ แบบนี้ให้กับเกษตรกร เป็นเนื้อหาและโครงการที่ดีมาก อยากให้มีการอบรมเรื่องประเภทของโรงเรือนและการปลูกพืชในโรงเรือนแบบต่าง ๆ (2)

- อยากให้ลงลึกในรายละเอียดของเนื้อหามากกว่านี้

การลงทะเบียนเข้าร่วมฝึกอบรม

ผศ.ฉันทนา วิชรรัตน์

บรรยายเรื่องแนวคิดเรื่องการผลิตเมล็ดพันธุ์ผัก

อาจารย์ลิขิต มณีสินธุ์

บรรยาย เรื่อง ประวัติเมล็ดพันธุ์และลักษณะ
ของเมล็ดพันธุ์ที่ดี

นางทัศนีย์ ศรีโสภา

บรรยาย เรื่อง การประกอบธุรกิจ
เมล็ดพันธุ์ให้ถูกต้อง ตามกฎหมายว่าด้วยเมล็ดพันธุ์พืช

ภาพที่ 6 การฝึกอบรมหลักสูตร “การผลิตเมล็ดพันธุ์ผักให้ได้คุณภาพ”

อภิปรายผล

จากการทำงานร่วมกับหน่วยงานสถาบันการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร (สท.) และอาจารย์ผู้รับผิดชอบภายใต้ความร่วมมือในโครงการ “การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีเกษตรและเกษตรอัจฉริยะเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน” ร่วมพัฒนาองค์ความรู้ หลักสูตร แหล่งเรียนรู้ และความร่วมมือวิชาการในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มุ่งเน้นด้านเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) ยกระดับประสิทธิภาพการผลิตของภาคการเกษตรไทย ได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังนี้

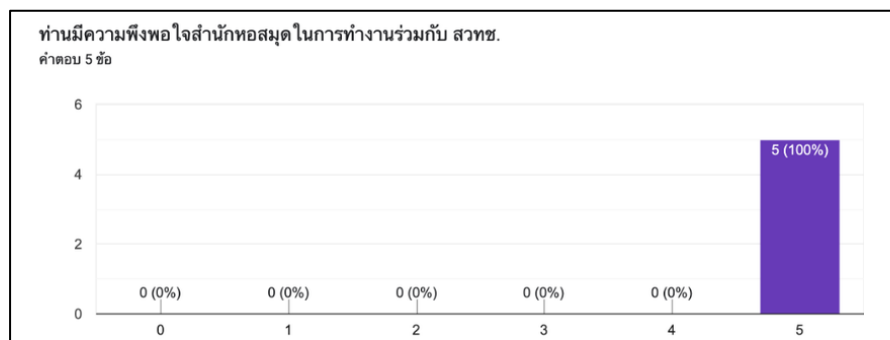
1. สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้สู่ชุมชน โดยการจัดฝึกอบรม เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ จำนวน 2 ครั้ง คือ 1) การฝึกอบรมหลักสูตร “การบริหารจัดการฟาร์ม เพื่อการผลิตผักอินทรีย์คุณภาพ” 2) การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตร “การผลิตเมล็ดพันธุ์ผักให้ได้คุณภาพ และเรียนรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง”

2. เพื่อบริการวิชาการสู่ชุมชนของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในการบริการวิชาการที่สำนักหอสมุดทำเพื่อการบริหารวิชาการสู่ชุมชน ผ่านการจัดการฝึกอบรม โดยใช้ทักษะ ความรู้ ความสามารถในการจัดการฝึกอบรมในรูปแบบ Hybrid การเชื่อมต่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ในการถ่ายทอดสด ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงหลักสูตรที่ฝึกอบรมได้สะดวกมากขึ้น ต้องอาศัยทักษะการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อให้การทำงานราบรื่นในสถานการณ์ที่มีข้อจำกัดมากมาย เช่น อุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายทอดสด เครื่องเสียง วิทยากร ลักษณะของห้องประชุม ระบบอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

สรุปผล

บทบาทที่เปลี่ยนไปของห้องสมุดทำให้ห้องสมุดต้องปรับตัวให้เป็นมากกว่าห้องสมุด ทำงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความผันผวนของโลก เป็นการบริหารที่เกินความคาดหมายให้กับผู้ใช้บริการทั้งยังสนับสนุนส่งเสริมยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ตามแผนพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2565-2569) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 100 ปี (SPO) ให้มีศักยภาพในการผลิตผลิตภัณฑ์อินทรีย์ตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง (Organic farm & fruit) แต่ในการทำงานร่วมกันครั้งนี้ มีปัญหาเรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานที่ยังไม่แล้วเสร็จ ทำให้การทำงานบางอย่างล่าช้า เช่นการขอโดเมน ของเว็บไซต์

ทั้งนี้ได้จัดทำการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการบริการนี้ โดยได้ส่งแบบประเมินไปให้ สท. และผู้ที่เกี่ยวข้องในการดูแลและประสานงานในการทำความร่วมมือของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ โดยมีผู้ตอบแบบประเมินความพึงพอใจ จำนวน 5 คน มีการผลประเมินความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด

ภาพที่ 7 ผลการประเมินความพึงพอใจ

มีข้อเสนอแนะดังนี้

- เจ้าหน้าที่สำนักหอสมุดมี Service mind ดีมาก ๆ และมีความสามารถในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาได้อย่างดีเยี่ยม

- บุคลากรมีจิตบริการมาก ระดับมืออาชีพ รู้สึกเห็นใจที่ยังขาดเครื่องมือในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

ในปัจจุบันห้องสมุดต้องพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ปรับเปลี่ยนวิธีการให้บริการที่เข้าถึงผู้ให้มากขึ้น นำเสนอความเป็นนักจัดการสารสนเทศให้กับผู้ใช้บริการ เพื่อปิดช่องว่างในการทำงานให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันให้มากขึ้น และช่วยผลักดันยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยในด้านอื่น ๆ ให้บรรลุเป้าประสงค์ที่วาง

ไว้ และในการประเมินผลการทำงานร่วมกันครั้งต่อไป จะมีการทำ Focus group เพื่อจะได้ข้อมูลเชิงลึกสำหรับการปรับปรุงพัฒนาที่ดียิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง (References)

- Live for Sound. (2563). *Streaming (สตรีมมิ่ง) คืออะไร และทำกันยังไง*. <https://www.liveforsound.com/what-streaming-is/>
- National Geographic ฉบับภาษาไทย. (2562). *Streaming Technology คืออะไร*. <https://ngthai.com/science/21986/streaming-technology>
- กฤษณพงศ์ เลิศบำรุงชัย. (2563). *สอนออนไลน์ด้วย OBS Studio*. <https://touchpoint.in.th/obs-studio>
- บุญเลิศ อรุณพิบูลย์. (2551). *เทคนิคการออกแบบเว็บไซต์. ศูนย์บริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ*.
- มหาวิทยาลัยแม่โจ้. (2565). *แผนพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2565-2569) และแผนปฏิบัติการมหาวิทยาลัย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565*.
- สมชาย อารยพิทยา. (2558). *การพัฒนาโปรแกรมฐานข้อมูลพืชสมุนไพร กรณีศึกษามหาวิทยาลัยแม่โจ้. วารสารแม่โจ้ เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม. 1(1), 25-37*.
- สมใจ จันทร์เต็ม. (2553). *Hybrid Learning กับวัตกรรมการเรียน การสอนวิชาชีพในศตวรรษที่ 21: กรณีศึกษาของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. 30(1). 134-150*.
- หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. (2564). *วิธีใช้ Zoom Meeting สำหรับเรียนออนไลน์-ประชุมงานอย่างมืออาชีพ*. <https://www.thairath.co.th/lifestyle/tech/2095985>
- โอภาส เอี่ยมศิริวงศ์. (2554). *การวิเคราะห์และออกแบบระบบ. ซีเอ็ดดูเคชั่น*